

СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІАГНОСТИКА РІВНЯ СОЦІАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕДЖУ

Реалії сьогодення потребують нових підходів до вивчення процесу соціалізації особистості в суспільстві, особливо молоді, яка навчається. Це ґрунтується на принципах актуалізації можливостей особистості, створенні певних умов для реалізації збереженого потенціалу молодої людини. Такі умови може створити вищий навчальний заклад, у якому позитивно зорієнтована соціалізація студента сприяє його соціальному розвитку, самовдосконаленню, самореалізації, що є запорукою соціальної стабільності в умовах сучасної життєдіяльності.

Процес соціалізації реалізується через систему певних соціальних інституцій, які мають корегувати процес формування соціальних якостей особистості відповідно до суспільно значущих цінностей, обмежувати чи активізувати вплив окремих соціальних факторів або, навпаки, нейтралізувати їх.

Аналіз наукової літератури свідчить про посилену увагу до вивчення різних аспектів соціалізації. Так, до проблем соціалізації молоді зверталися Ю. Волков, В. Добреньков, А. Ковальова, Ж. Тощенко, С. Харченко, В. Шаповалов; студентську проблематику розглянуто в роботах В. Курила, С. Савченка, Л. Дябел, М. Алексєєвої-Вовк, Г. Овчаренко; соціалізацію студентів у виховному просторі вищого навчального закладу вивчають Т. Бондаренко, Я. Довгополова, Н. Грищенко, О. Севастьянова, О. Янішевська та ін.; соціально-педагогічні умови студентського самоврядування, виховної роботи в гуртожитках, студентських волонтерських груп досліджували Т. Лях, Л. Міщенко, К. Потопа, З. Бондаренко; ЗМІ, телебачення, мультимедіа як засоби соціалізації студентів вивчали І. Курліщук, Т. Пушкарьова, Я. Шведова; змістовні компоненти соціалізаційного процесу цікавлять Н. Шабаєву, Т. Шклярова, Ю. Філіппова, М. Шашиашвілі, В. Шабанова. Вивчення процесу соціалізації студентів педагогічного коледжу як соціально-педагогічної проблеми та визначення концептуальних основ дослідження цієї проблеми виявляється для нас достатньою й необхідною підставою для подальшого наукового пошуку.

Мета статті – подати результати соціально-педагогічної діагностики рівня соціалізації студентів педагогічного коледжу.

Перше ніж ми розпочнемо діагностику процесу соціалізації студентів педагогічного коледжу, маємо засвідчити, що повторне звернення до вивчених раніше джерел дозволило виявити, що більшість дослідників соціалізаційного процесу так чи так дотримуються близьких позицій у визначенні критеріальних основ щодо виявлення ступеня ефективності отриманих ними результатів.

Процес соціалізації буде успішним, на думку А. Бойко, за умови поступового розширення соціального досвіду, сфери спілкування особистості та діяльності [1, с. 78]. Г. Овчаренко наголошує, що успішність соціалізації полягає в засвоєнні індивідом соціального досвіду, певної системи соціальних ролей і культури поведінки [2, с. 137]. Головним критерієм успішності соціалізації М. Лукашевич вважає вільне функціонування індивіда в суспільстві [3,

с. 78]. А. Капська зазначає, що „лише вольові цілеспрямовані особистості здатні виконувати свої програми життєдіяльності, зробити процес соціалізації успішним” [4, с. 54].

А. Мудрик, узагальнюючи матеріали багатьох досліджень, вважає соціалізованою зрілу особистість. Учений виділяє основні критерії зрілості-соціалізованості індивідуума, серед яких: повага до себе (почуття власної гідності), повага до людей, до навколишнього світу, уміння прогнозувати, творчо підходити до життя, креативність [5, с. 156].

Спираючись на сказане вище, вважаємо, що соціально-педагогічна діагностика процесу соціалізації студентів педагогічного коледжу має бути спрямована на виявлення рівня соціальної активності, у якій виявляється творче, свідоме ставлення до життя групи, коледжу, соціальних цінностей, що відображене в діяльності, яка забезпечує професійну самореалізацію особистості, емпатійності, необхідної для кращого розуміння внутрішнього світу іншої людини, здатності ототожнювати себе з іншими, встати на їхні позиції, емоційної спрямованості, необхідної для вираження відношення до себе і до інших; комунікативної спрямованості (уміння будувати партнерські взаємовідносини) і, як результат, на самореалізацію себе. Цілісність і ефективність процесу соціалізації студентів педагогічного коледжу може бути досягнута тільки в сукупності цих напрямків удосконалення, унаслідок гармонійного поєднання цілеспрямованих і стихійних виховних впливів і самовдосконалення особистості.

Отже, щодо проблематики нашого дослідження нами були виділені такі критерії: *професійно спрямований, емоційно-чуттєвий, соціально зорієнтований*.

Перший критерій – професійно спрямований. Цей критерій характеризує рівень оволодіння студентами професійними навичками, сформованості спеціальних професійних якостей студентів, ставлення до вибору професії педагогічної спрямованості, завдяки яким відбувається самоутвердження й самореалізація в різних видах діяльності та поведінки (повага до традицій та загальної культури спілкування, дотримання загальноприйнятих і морально-етичних норм, професійної етики).

Другий критерій – емоційно-чуттєвий. Цей критерій розглядає особистісні якості та ціннісні орієнтації студентів коледжу, їхнє емоційне ставлення щодо значущості позитивного психологічного клімату в групі, згуртованості, вияв студентами почуття задоволеності за свій вибір професії. Саме він пов'язаний із переконаннями і внутрішньою потребою студентів коледжу щодо виявлення своєї особистої позиції.

Третій критерій – соціально зорієнтований. Цей критерій передбачає включення студентів коледжу в усі сфери життєдіяльності, залучення їх до громадської та професійно зорієнтованої діяльності й спонукання до соціальної активності. Він дозволяє їм виявити себе як справжніх спеціалістів педагогічної галузі, як суб'єктів професійного та особистого життя.

Відповідно до завдань дослідження нами було виділено загальну вибірку сукупність кількісно 421 особи, яка, своєю чергою, була поділена на кілька вибірок. Перша вибірка сукупність – студенти, які не є волонтерами, 216 осіб були контрольною групою. Друга вибірка сукупність – студенти, які є учасниками волонтерського руху кількісно 205 осіб, які брали участь у нашому дослідженні як експериментальна група. Третя вибірка сукупність

містила 7 кураторів груп, 14 спеціалістів соціальних та освітніх установ міста, 5 викладачів соціально-педагогічних дисциплін коледжу, які виконували роль експертів.

Проблеми, що цікавили нас у процесі дослідження, ми навели в одному питальнику під назвою „Методика соціально-педагогічної діагностики соціалізації студентів педагогічного коледжу”. Складаючи анкету, ми врахували той факт, що кожному з критеріїв соціалізації студентів педагогічного коледжу відповідає певний набір показників. У зв'язку з цим питання анкети були побудовані таким чином, щоб вони відповідали не лише розробленим критеріям, але й урахували їхні показники. Але ми повинні брати до уваги можливість віднесення одних і тих самих даних до різних критеріїв, що зумовлено їхньою нерозривною єдністю. Отже, переходимо до аналізу реальної практики соціалізації студентів педагогічного коледжу й виявлення її рівня за обраними нами критеріями.

Передусім нас цікавило знання про моральні та етичні норми, правила поведінки в педагогічному коледжі, оскільки саме це надавало нам можливість визначити рівень опитуваних студентів за професійно спрямованим критерієм, який висвітлював їхню загальну культуру поведінки та знання загальноприйнятих норм і правил поведінки, тобто відображав їхні знання в галузі морально-етичних та міжособистісних відносин. На цьому етапі констатувального експерименту ми опитували загальну сукупність – і контрольну, і експериментальну групи.

Спочатку нас цікавила проблема щодо виявлення в студентів педагогічного коледжу факторів привабливості обраного виду діяльності. Із цією метою ми використовували методику визначення коефіцієнта значущості факторів привабливості обраної діяльності. У його основу було покладено ідею добре відомої й переконливої методики вивчення факторів привабливості професії В. Ядова, модифікованої Н. Кузьміною та А. Реаном, адаптованої відповідно до завдань нашого дослідження. Відповідно до формули по кожному з 11 факторів підраховували коефіцієнт значущості, який у контрольній групі становив у середньому – 0,27, а в експериментальній – 0,25. Оскільки згідно з формулою коефіцієнт може коливатися від +1 до –1, стає очевидним, що рівень задоволеності студентами педагогічного коледжу вибору педагогічно спрямованої спеціальності доволі низький в обох групах.

Незважаючи на низький інтерес, що виявили студенти щодо попереднього опитування, ми вирішили визначити розуміння опитуваними свого вибору спеціалізації навчального закладу, у якому вони навчаються. Характерно, що дуже задоволеними своїм вибором не вважає себе жоден опитуваний, скоріше задоволеним, ніж незадоволеним – 18,2% опитуваних, мають сумніви – 13,8%, скоріше незадоволеними, ніж задоволеними – 47,5%, зовсім незадоволені – 20,5%. Отримані дані дозволяють нам припустити, що більшість опитуваних розуміють, що на сьогодні педагогічна діяльність не є популярною серед молоді, втратила престиж, але треба враховувати і той факт, що кожний п'ятий респондент не визначився з відповіддю, що може слугувати показником і байдужості до вибору навчального закладу, підтверджуючи позицію пункту 1 в анкеті, і низької інформованості студентської молоді про важливість та потреби суспільства в спеціалістах педагогічної галузі.

Підтверджують низьку обізнаність у галузі педагогічної проблематики й отримані дані щодо знань про співвідношення понять „педагог” і „фахівець освітньої галузі”. На жаль, більшість респондентів зовсім не визначилися з відповіддю – 59,2%, частина віддала перевагу відповіді „ці поняття тотожні, синонімічні” – 33,7% і лише 7,1% надали правильні відповіді.

Подібний стан речей ми можемо спостерігати й у питанні про визначення студентами сутності поняття „педагог”. Тут більшість респондентів усе ж таки намагалася визначитися, але, як і в попередньому разі, більшість має обмежені уявлення про його сутність (52,3% опитуваних), віддаючи перевагу у визначенні педагога як „вченого, науковця, що займається теоретичними проблемами педагогіки”.

Певна частина студентів показала зовсім низьку обізнаність щодо розуміння цього поняття, відзначивши його як соціальний статус людини в суспільстві (29,4%), не визначилися з відповіддю 11,2% опитуваних і, відповідно, відповіли правильно 7,1% студентів.

Важливим показником, що характеризує процес соціалізації студентів педагогічного коледжу, є оцінка студентською молоддю ефективності проведення заходів, які сприяють професійному становленню. Тож, ми запропонували студентам визначитися, які, на їхню думку, заходи більш ефективно сприяють професійному становленню. При цьому питання анкети припускало можливість вибору від одного до трьох варіантів відповідей.

Змістовний аналіз одержаних емпіричних даних показує, що більшість опитуваних виділяє семінари-практикуми – 97,2% (I рангове місце). Це можна пояснити поширеними уявленнями про тісний взаємозв'язок теорії і практики. Серед інших студенти виділяють науково-практичні конференції (II місце), конкурс педагогічної майстерності (III місце), майстер-класи та педагогічні турніри (відповідно IV місце і V рангові місця). Ці показники відзначили більш ніж 70% респондентів.

Упадає в око те, що інші заходи є набагато менш значущими для опитуваних, адже вони не тільки мають великий розрив із переліченими вище, але й певні з них не подолали навіть п'ятдесятковий бар'єр (усні журнали – 45,1%, конкурс на кращу розробку уроку, виховного заходу – 43,3%, відвідування уроків – 40,9%). Вони посіли VIII, IX і X рангові місця відповідно.

Якщо простежити спадну динаміку оцінки ефективності заходів педагогічної спрямованості, то можна констатувати, що ті позиції, які отримали перші п'ять місць рангової шкали, більше спрямовані на набуття практичних умінь та навичок у педагогічній діяльності, формування професійних спеціальних якостей майбутнього педагога, аніж інші, які спрямовані на набуття теоретичних знань (наприклад, усні журнали, конкурси розробок). Вірогідно, на їхню оцінку вплинули соціально-економічна нестабільність суспільства, вимоги роботодавців до молодих спеціалістів, бажання саморозвитку та самореалізації.

Через те, що саме володіння спеціальними професійними якостями, на думку багатьох дослідників, забезпечує успішну соціалізацію студентів педагогічного коледжу, ми зробили спробу виявити, які, на думку студентів, спеціальні професійні якості та якою мірою в них сформовані. Із цією метою респондентам були запропоновані певні спеціальні професійні якості, рівень сформованості яких у себе вони повинні були оцінити за п'ятибальною шка-

лою в діапазоні від 5 до 1 бала, де 5 балів означало, що якість сформована повною мірою, а 1 – навпаки, зовсім не сформована. Така градація надає нам можливість не лише виявити уявлення студентів щодо якостей, необхідних майбутньому педагогу, але й відображає їхнє ставлення до наявності цих якостей у себе.

Уважно проаналізувавши отримані дані, можна простежити доволі чітке розмежування якостей, самооцінку сформованості яким надали студенти. Це якості, оцінені вище трьох балів, і, відповідно, ті, що оцінені нижче. Для більш яскравої картини ми надали рангову шкалу. Не викликає особливих здивувань, що перше місце посідає така якість, як „толерантність” (3,41 бала), що, на нашу думку, свідчить про бажання розуміти та узгоджувати різні інтереси та погляди без застосування тиску, прагнення досягти взаємної поваги. Друге місце посідає позиція з такою якістю, як „комунікабельність” (3,31 бала). Цілком зрозумілим виявилось бажання студентів бути спроможними швидко переключатися від одного виду діяльності до іншого, що підтверджують і матеріали щодо сформованості такої якості, як „мобільність”, позиція в ранговій шкалі – 5 (3,12 бала). Інші п’ять позицій посіли іншу половину рангової шкали і їхньої оцінки, окрім позиції 8 „дисциплінованість” (2,47 бала), не перевищують і двох балів. Викликає занепокоєння той факт, що саме такі моральні якості, як „почуття гумору” (1,95 бала), „емпатія” (1,89 бала), „креативність” (1,72 бала) посідає 7, 8, 9 місце рангової шкали. Це, на нашу думку, зумовлене непорозумінням між потребами суспільства та формуванням загальноприйнятих норм та правил поведінки, культури спілкування. Останнє місце в ранговій шкалі посідає позиція „креативність” (1,69 бала), що свідчить про зниження ролі колективу й посилення автономності особистості, переваг особистого над суспільним. Тож, маємо всі підстави вважати, що все викладене вище потребує від нас подальшого аналізу, вивчення й урахування в нашому дослідженні.

Наступне запитання логічно впливає з попереднього. Ми намагалися з’ясувати, наскільки студенти педагогічних коледжів усвідомлюють потребу в вихованні спеціальних професійних якостей. Отримані дані повністю відповідають самооцінці студентів щодо їхньої сформованості й показують недостатнє усвідомлення потреби в їх набутті. Отже, приблизно однаково у процентному відношенні розподілилися відповіді „скоріше усвідомлюю, ніж ні” та „скоріше ні, ніж так”, але з певною перевагою щодо останнього, відповідно – 33,8% і 43,2%. Зовсім не усвідомлюють таку потребу 14,7%, а усвідомлюють її лише 8,3% респондентів.

Подальший аналіз діагностики соціалізації студентів педагогічного коледжу допоміг нам виявити ставлення студентів до роботи у групі, отримавши показники за третім критерієм – соціально зорієнтованим.

Отже, наступні два питання, що були надані в опитувальнику, тісно пов’язані з попереднім. Через них ми намагалися виявити не тільки ставлення респондентів до проведення заходів педагогічного спрямування, але й надати ними самооцінку своєї участі в подібних заходах. Отримані дані щодо ставлення студентів коледжу до проведення загальноколеджних заходів під час позанавчальної діяльності після відповідної обробки у формі рангової шкали й оцінки у відсотках подані в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Ставлення студентів коледжу до проведення загальноколеджних заходів у позанавчальній діяльності

№ з/п	Ставлення	Рангове місце	Оцінка %
1.	Ставлюся до їх проведення з великим зацікавленням, вважаю їх пріоритетним напрямком сучасної позанавчальної діяльності.	5	3,1
2.	Уважаю їх проведення в позанавчальній діяльності обов'язковим.	4	14,9
3.	Уважаю, що проведення загальноколеджних заходів у позанавчальній діяльності не завадить.	3	15,7
4.	Загальноколеджні заходи мені нецікаві, тому не вважаю їх проведення в позанавчальній діяльності обов'язковим.	2	29,5
5.	Мені байдуже.	1	36,8

Як впливає з таблиці, місця в ранговій шкалі розмістилися прямо протилежно до номерів позицій, які відображають зниження динаміки ставлень студентів (від повної зацікавленості до байдужості). Так, відповідно, перші місця за ранговою шкалою визначають негативне ставлення студентів до загальноколеджних заходів. Їхня сумарна кількість у процентному відношенні ($36,8\% + 29,5\% = 66,3\%$), на жаль, набагато випереджає інші. Треба відзначити великий процент опитуваних, які визначили позитивне ставлення щодо цих позицій, що, на нашу думку, впливає з недостатнього розуміння необхідності вирішення проблеми успішної соціалізації студентів педагогічного коледжу за рахунок активної участі в загальноколеджних заходах.

Третє місце посідає позиція, що відбиває нейтрально-позитивне ставлення студентів коледжу до проведення загальноколеджних заходів у позанавчальній діяльності, дві верхні позиції в таблиці визначені як позитивні ставлення. Тож, якщо до позиції № 3 (нейтрально-позитивне ставлення) додати позитивні ставлення позицій № 2 та № 1, що визначають зацікавлення у проведенні загальноколеджних заходів ($15,7\% + 14,9\% + 3,1\% = 33,7\%$), ми маємо підстави для потенціальних можливостей у напрямку використання загальноколеджних заходів у процесі соціалізації студентів педагогічного коледжу.

Відсутністю будь-якого інтересу до проведення загальноколеджних заходів може служити й самооцінка студентами коледжу власної участі в різних суспільних заходах, які мають сприяти успішній соціалізації студентів педагогічного коледжу.

Як свідчать отримані дані, на жаль, ступінь участі молоді в заходах, що мають сприяти успішній соціалізації, дуже низький. Так, беруть активну участь лише 4,8% опитуваних (останнє місце в ранговій шкалі), здебільшого беруть та беруть епізодично лише 21,7% і 23,4% (2 та 3 рангові місця) опитуваних відповідно. Більшість студентів бере участь дуже рідко, їх – 36,2%, вони посідають перше місце в ранговій шкалі. Не беруть зовсім – 13,9% респондентів (4 рангове місце). Усе це дає нам підстави вважати роботу зі створення умов успішної соціалізації студентів педагогічного коледжу незадовільною, а ставлення більшості студентів до подібних заходів індивідуальним. З іншого боку, якщо, як і в попередньому випадку, до позиції №1, яка виражає

високий ступінь участі, додати оцінки позицій №2 і №3, що визначають певну участь (4,8% + 21,7% + 23,4% = 49,9%), то ми маємо підґрунтя для потенційних можливостей поліпшення процесу позанавчальної діяльності коледжів у напрямку збільшення загальноколеджних заходів, використання сучасних форм, методів, технологій у позанавчальній діяльності.

Вивченням наступного блоку емпіричного матеріалу ми намагалися визначити позиції студентів щодо соціальної активності студентів, їхньої участі в різних суспільних заходах, акціях, проектах у коледжі й поза його межами.

Для отримання більш повної картини використання сучасних форм, методів, технологій у позанавчальній діяльності в студентському оточенні нами було запропоновано визначити 1 – 2 певні заходи, які відбуваються в їхньому колективі.

Досвід проведення подібних досліджень свідчить, що значущими за такої системи оцінювання є положення, які позначені п'ятдесятьма відсотками опитуваних. У нашому дослідженні такими положеннями виявилися такі: круглі столи – 85,3%, екскурсії – 84,1%, дискусії – 82,3%, диспути – 78,7%. З першого ж погляду стає очевидним, що опитувані відзначили традиційні заходи, які, і, мабуть, це закономірно, найбільш поширені у практиці позанавчальної діяльності, адже без них неможлива педагогічна взаємодія. Безперечно, ми не можемо не оцінити той позитивний досвід, який доведений багатьма роками використання цих заходів у виховній роботі, але водночас, на нашу думку, вони обмежують вихованців у стимулюванні ініціативності, творчості, прийнятті самостійних рішень, які потрібні будь-якому сучасному фахівцю і просто сучасній людині. На жаль, інноваційні заходи ніяк не знайдуть місця в практиці вихователів і, як випливає з таблиці, майже не використовуються в процесі позанавчальної діяльності зі студентами коледжів. Процентна оцінка таких заходів значною мірою відстає від традиційних, і, як було зазначено вище, навіть не досягає п'ятдесяткової межі.

Завершуючи аналіз, зауважимо, що для успішної соціалізації студентів педагогічного коледжу саме використання новітніх технологій виховання дозволить сприяти створенню умов для успішної соціалізації і, безперечно, активній участі та більш високому рівню соціальної активності.

Спираючись на отримані дані попереднього питання, логічними, на нашу думку, є результати наступного, за допомогою якого ми намагалися виявити ступінь задоволеності тим, як відбувається організація роботи зі створення умов успішної соціалізації в коледжі. Але цього разу запитання ми адресували експертам. У процесі опитування нами були отримані такі дані:

а) цілком задоволений	– 3,1%;
б) в основному задоволений	– 16,9%;
в) важко визначитися	– 21,8%;
г) в основному незадоволений	– 39,9%;
д) зовсім незадоволений	– 18,3%.

Завершуючи аналіз за останнім критерієм – соціальної зорієнтованості, ми з упевненістю можемо констатувати, що ці показники логічно впливають із результатів, які були отримані нами в процесі констатувального експерименту за першими двома – професійно-спрямованим, емоційно-чуттєвим – критеріями. Звісно, наші знання й ставлення до навколишнього світу ми втілюємо у власних вчинках поведінці, таким чином, не дивно, що ці показни-

ки не лише не суперечать одне одному, але й стають підтвердженням отриманих нами в процесі дослідження результатів.

Отже, здійснений аналіз соціально-педагогічної діагностики соціалізації студентів педагогічного коледжу за трьома виділеними критеріями показав низький її рівень майже за всіма показниками. Проведена діагностика свідчить, що низький рівень уявлень та знань студентів про особливості педагогічної діяльності, їхня слабка обізнаність у сфері особистісних взаємовідносин і невизначеність у виборі професії не дозволяють належним чином усвідомлювати свою причетність до педагогічної галузі, до студентської групи як певного інституту соціалізації, визначитися у пріоритеті загальнолюдських цінностей, зрозуміти те, що мотивація та власне бажання отримувати спеціальні професійні знання та практичні навички, наявність сформованих якостей – категорії змінні. Відповідно не викликає здивувань, що в поведінці студентів педагогічного коледжу спостерігаємо відсутність виявів здобувати професію педагога, пасивну життєву позицію і соціальну пасивність взагалі.

Література

1. **Алексеева-Вовк М. І.** Педагогічні умови соціалізації студентів засобами культури мовлення : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.05 / Алексеева-Вовк Марія Ігорівна. – К., 2008. – 203 с.
2. **Овчаренко Г. Е.** Педагогічні умови соціалізації студентів мистецько-педагогічних спеціальностей у позанавчальній діяльності : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.05 / Овчаренко Ганна Едуардівна. – Луганськ, 2005. – 254 с.
3. **Лукашевич М. П.** Соціологія. Основи загальної, спеціальних і галузевих теорій : підручник / М. П. Лукашевич, М. В. Туленков. – К. : Каравела, 2008. – 544 с.
4. **Соціальна педагогіка** : підручник / за ред. проф. А.Й.Капської. – 4-е вид., виправ. та доп. – К. : Центр учбової л-ри, 2009. – 488 с.
5. **Шабанов В. П.** Громадянська соціалізація студентів коледжу в позанавчальній діяльності : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.05 / Шабанов Віктор Петрович. – Луганськ, 2012. – 212 с.

* * *

Шумакова О. С. Соціально-педагогічна діагностика рівня соціалізації студентів педагогічного коледжу

У статті подано результати соціально-педагогічної діагностики рівня соціалізації студентів педагогічного коледжу. Аналіз рівня соціалізації студентів дозволив автору з'ясувати основні проблеми та недоліки соціалізаційного процесу за деякими критеріями (професійно спрямований, емоційно-чуттєвий, соціально зорієнтований) та визначити шляхи успішної соціалізації студентів педагогічного коледжу через використання новітніх технологій виховання, що дозволить сприяти створенню умов для успішної соціалізації і, безперечно, вплинути на активну участь та вищий рівень соціальної активності.

Ключові слова: соціалізація, професійні якості, емпатія, загальнолюдські цінності, загальноколеджні заходи.

Шумакова А. С. Социально-педагогическая диагностика уровня социализации студентов педагогического колледжа

В статье представлены результаты социально-педагогической диагностики уровня социализации студентов педагогического колледжа. Анализ уровня социализации студентов позволил автору выяснить основные проблемы и недостатки процесса социализации по некоторым критериям (профессионально-направленный), эмоционально-чувственный, социально-ориентированный и определить пути успешной социализации студентов педагогического колледжа через использование новейших технологий воспитания, что позволит способствовать созданию условий для успешной социализации и, бесспорно, повлиять на активное участие и более высокий уровень социальной активности.

Ключевые слова: социализация, профессиональные качества, эмпатия, общечеловеческие ценности, общеколледжные мероприятия.

Shumakova O. S. Socio-pedagogical diagnostics of the level of socialization of the students of the pedagogical College

The article presents the results of socio-pedagogical diagnostics the level of socialization of students of the pedagogical College. Analysis of the level of socialization of the students allowed the author to identify the main problems and shortcomings socialization process according to the following criteria – professionally-directed, emotional sensual, socially-oriented and to define ways of successful socialization of students of pedagogical College through the use of technology in education, which will facilitate the creation of conditions for successful socialization, and, undoubtedly, for active participation and high level of social activity.

The analysis of the socio-pedagogical diagnosis of socialization of the students of the pedagogical College for three selected criteria showed its low level of performance. The diagnosis shows that the low level of representation and the students' knowledge about the peculiarities of teaching activities, and their lack of awareness in the sphere of personal relationships and uncertainty in the choice of profession does not allow sufficiently aware of their involvement in the pedagogic sphere, to the student group as defined Institute of socialization; to determine the priority of human values; to understand that the motivation and his own desire to receive special professional knowledge and practical skills, availability of prepared qualities – category of variables. Accordingly, it is not surprising that the behavior of the students of the pedagogical College there is a lack of manifestations receive a trade of the teacher, the passive attitude and, in General, social passivity.

Key words: socialization, professional quality, empathy, human values, activities.

Стаття надійшла до редакції 24.01.2014 р.

Прийнято до друку 28.02.2014 р.

Рецензент – д. п. н., проф. Харченко С. Я.